

Avangard Galerii valiti Skandinaavia suurimale kunstimessele

Raul Meel, Jüri Okas, Leonhard Lapin Tõnis Vindi portreega, valmistudes grupinäituseks Riias. 1979. (Foto: Jüri Okas, EKM)

7.08.2016 16:45

Rubriik: Kunst (<http://kultuur.err.ee/l/kunst>)

Avangard Galerii valiti paljude Euroopa galeriide seast 26.-28. augustil 2016 Kopenhaagenis Bella Center'is toimuvale Art Copenhageni Selected kunstimessele esindama Eesti kaasaegse kunsti klassikute, Leonhard Lapini ja Raul Meele loomingut.

Ekspositsiooni fookus on suunatud 1970ndate aastate nõukogude perioodi popkunstile ja avangardile, mis mõlemad moodustasid tollases nõukogude kunstielu kontekstis ülimalt unikaalse nähtuse. Lapin ja Meel kuuluvad mõlemad kunstnikepõlvkonda, kelle ülesandeks sai kunstikeele uuendamine ja ametlikust kunstist ehk sotsrealismist väljamurdmine - ning seda läänes kujunenud noortekultuuri ja hipiliikumise foonil. Võib ka spekuloida, et ehk väljendusidki siinsed pinnapealsed tõlgendused lääne popkultuurist ja kaasaegsest kunstist kohalike kunstnike püüdlust (loome)vabaduse järele. Lokaalsele popkunsti arengule aitasid kaasa läänest siia imbunud keelatud kunstiraamatud ja ajakirjad, milles nähtud kunsti omal moel jäljendati ja tõlgendati.

Näituse eesmärgiks on tutvustada Eesti popkunsti ja avangardi lokaalseid eripärasid, mis moodustavad laiemas Euroopa kunstiloos väga huvitava niši. Kui mujal sai popkunsti laiemaks aineseks tarbimiskultuur, siis antikapitalistlikus nõukogude süsteemis, kus poes puudusid kaubad ja letid olid tühjad, rääkis popkunst juhuslikest narratiividest, tsiteeris Lääne kunsti, peatus absurdil ja paroodial ning sarnanes oma olemuselt pigem veidrale subkultuurile, kui selgepiirilisele teadvustatud kunstistiilile. Eesti, mida on tõlgendatud ka kui Nõukogude Läänt, oli ainus piirkond kogu Nõukogude Liidus, kus popkunst tärkas ja levis. Sellegipoolest on valdavat enamust Art Copenhagenil esindatud teostest Nõukogude perioodil vähe eksponeeritud ja mitmedki neist on suutnud omal ajal põhjustada suuri skandaale.

Leonhard Lapini sõnul oli tal aastas teostatud paarisajast teosest võimalik eksponeerida vaid ühekahte teost. Kõva skandaali tekitas näiteks ka Kopenhaagenis teiste teoste seas eksponeeritav "Autoportree Veenusena" (1982), milles KGB nägi kui viidet homoseksualismi propageerimisele.

Raul Meel, kes oma kunstis kasutas muuhulgas ka keelatud sini-must-valget värvikombinatsiooni, esines toona illegaalselt mitmetel välisnäitustel ning pälvis tänu sellele juba varakult rahvusvahelise tunnustuse. Kopenhaagenis on eksponeeritud osa tema 1973. aasta seeriast "Under the Sky", mis on toonud võite rahvusvahelistelt konkurssidelt ning millest osad tõmmised on jõudnud nii New York'i MoMA, Eesti Kunstimuuseumi kui teiste suurte kunstimuuseumide kogudesse.

Avangard Galerii osalemist kunstimesil toetavad Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus ja Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond.

Toimetas
Valner Valme